

Gorzów Wlkp., 21 lutego 2023 r.

WOJEWODA LUBUSKI

Nasz znak: BF-VIII.431.13.2022.KCza
Sprawę prowadzi: Katarzyna Czapska
Telefon: 95 7851683
e-mail: katarzyna.czapska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Tomasz Sokołowski
Wójt Gminy Trzebiel

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 5 grudnia 2022 r. do 24 stycznia 2023 r. w Urzędzie Gminy Trzebiel¹ została przeprowadzona w trybie zwykłym planowa kontrola finansowa² w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2021 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach oraz realizacja dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej. Kontrolę przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności i rzetelności³. Czynności kontrolne prowadzone były zdalnie⁴ przez pracowników Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. na podstawie upoważnień udzielonych przez Wojewodę Lubuskiego:

- Pani Katarzyna Czapska – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 333-1/2022 z dnia 29 listopada 2022 r.,– przewodnicząca Zespołu kontrolnego,
- Pan Paweł Flügel - Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 333-2/2022 dnia 29 listopada 2022 r.

W okresie objętym kontrolą i w trakcie trwania czynności kontrolnych funkcję Kierownika jednostki pełnił Pan Tomasz Sokołowski⁵.

¹ Zwany dalej UG.

² art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

³ art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.).

⁴ art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

⁵ Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Trzebielu z dnia 24.10.2018 r.

Działalność jednostki w obszarze objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z nieprawidłowością i uchybieniem.

Oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

I. SPORZĄDZENIE PLANU FINANSOWEGO DLA ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Na realizację zadań Gmina w 2021 r. otrzymała za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego dotacje na zadania bieżące w łącznej wysokości 6 842 339,75 zł, tj.:

- w § 2010 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami, z budżetu państwa w kwocie 2 434 702,75 zł,
- w § 2060 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci w wysokości 4 407 637,00 zł.

Ustalono, że dotacje zostały wprowadzone do budżetu Gminy Uchwałą nr XXIII/120/2020 Rady Gminy Trzebień z dnia 30 grudnia 2020 r w sprawie uchwalenia budżetu gminy Trzebień na rok 2021, na podstawie informacji otrzymanej z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – pismo nr BF-I.3110.46.2020.ASob z dnia 22 października 2020 r. Wszystkie zmiany planu dotacji dokonywane były na podstawie decyzji Wojewody Lubuskiego lub decyzji Ministra Finansów i wprowadzane do budżetu Gminy zarządzeniami Wójta Gminy Trzebień. Plan finansowy po dokonanych zmianach został ustalony w wysokości 6 842 339,75 zł. Dotacje wydatkowano w kwocie 6 779 820,79 zł. Niewykorzystana dotacja wyniosła ogółem 62 518,96 zł, co stanowi 0,91% otrzymanej dotacji. Z dotacji rozliczono się w terminie do dnia 31 stycznia 2022 r., zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2021.305). Nie stwierdzono przekroczenia planu dotacji na zadania zlecone. Szczegółowe dane dotyczące planu, wykonania i terminów rozliczenia niewykorzystanej dotacji w poszczególnych rozdziałach przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Dotacje celowe w § 2010 i § 2060

kwoty w zł

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja po zmianach	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
					Kwota	Data zwrotu
a	b	c	d	e	f=d-e	g
§ 2010						
01095	Pozostała działalność	298 950,11	298 950,11	297 850,11	1 100,00	13.05.2021 (204,00) 17.11.2021 (896,00)
75011	Urzędy wojewódzkie	82 044,00	82 044,00	80 952,00	1 092,00	19.01.2022
75212	Pozostałe wydatki obronne	1 200,00	1 200,00	1 000,00	200,00	5.01.2022
85215	Dodatki mieszkaniowe	1 360,64	1 360,64	1 259,94	100,70	30.12.2021
85219	Ośrodki Pomocy Społecznej	3 045,00	3 045,00	3 045,00	-	x
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 019 000,00	2 019 000,00	2 019 000,00	-	x
85503	Karta Dużej Rodziny	230,00	230,00	230,00	-	x

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja po zmianach	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
					Kwota	Data zwrotu
a	b	c	d	e	f=d-e	g
§ 2010						
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	28 873,00	28 873,00	28 873,00	-	x
Razem dla § 2010		2 434 702,75	2 434 702,75	2 432 210,05	2 492,70	x
§ 2060						
85501	Świadczenie wychowawcze	4 407 637,00	4 407 637,00	4 347 610,74	60 026,26	30.12.2021
Ogółem		6 842 339,75	6 842 339,75	6 779 820,79	62 518,96	x

II. WYKORZYSTANIE I ROZLICZENIE DOTACJI CELOWYCH

Sprawdzono wydatki w wybranych rozdziałach klasyfikacji budżetowej, zgodnie z przyjętą metodyką kontroli.

1. Dział 750 – Administracja Publiczna, rozdział 75011 – Urzędy Wojewódzkie

Na realizację zadań zleconych w rozdziale 75011 – Urzędy wojewódzkie w 2021 r. Gmina Trzebiel otrzymała dotację w kwocie: 82 044,00 zł, z czego wykorzystano kwotę w wysokości 80 952,00 zł, tj., 98,67% otrzymanej dotacji. Niewykorzystana część dotacji w wysokości 1 092,00 zł została zwrócona do budżetu państwa 19.01.2022 r. Na podstawie Sprawozdania Rb-50W za IV kwartał 2021 r., ewidencji księgowej na koncie 130/1-750-75011 oraz dokumentacji źródłowej ustalono, że środki zostały wydatkowane na sfinansowanie części wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracownika Urzędu Gminy realizującego zadania zlecone, zakup materiałów i wyposażenia, zakup usług pozostałych i odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Sprawdzeniu poddano wydatki na łączną kwotę 46 801,85 zł, stanowiące około 57,81 % wydatkowanych środków w następującej szczegółowości:

- §4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników w wysokości 26 208,20 zł,
- §4110 Składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 6 584,15 zł,
- §4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy w wysokości 943,50 zł,
- §4210 Zakup materiałów i wyposażenia w wysokości 2 500,00zł,
- §4300 Zakup usług pozostałych w wysokości 8 240,00 zł oraz
- §4440 Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 2 326,00 zł.

W toku kontroli zweryfikowano część wydatków na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, które zostały wydatkowane przez kontrolowaną jednostkę w miesiącach od stycznia do maja 2021r., w łącznej wysokości 36.061,85 zł. Zgodnie z informacją Pani Barbary Purcha – Skarbnik Gminy (informacja e-mail z dnia 12.01.2023 r.) „*zadania z zakresu administracji rządowej są realizowane przez dwie osoby wg. zakresu czynności, w wysokości 3/4 etatu ewidencja ludności i 1/4 etatu USC*”. Kontrola dokumentów źródłowych potwierdziła, że w zakresie czynności pracowników wskazane zostały zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące w szczególności: przepisów prawa

o aktach stanu cywilnego, przepisów ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych. Kontrolujący ustalili, że wydatki poniesione w omawianym rozdziale w §4010, 4110, 4120 oraz 4440 na wynagrodzenia wraz z pochodnymi poniesiono na podstawie list płac „zadania zlecone 75011-4010” za miesiące od stycznia do maja 2021 r. dla jednego pracownika realizującego zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, pozostała część wydatków została sfinansowana ze środków własnych jednostki.

Pozostała część kontrolowanych wydatków została poniesiona na zakup materiałów i wyposażenia w szczególności: materiałów biurowych, druków do ewidencji ludności, tonerów, niszczarki, kwiatów oraz zakup usług pozostałych polegających na sprawowaniu opieki autorskiej oprogramowania, serwisu oprogramowania, zakupu godła i zdjęć.

Wydatki zostały dokonane w trybie §9 ust. 1 *Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza kwoty 130 000 zł* tj., jeżeli wartość zamówienia nie przekracza kwoty 30 000 zł, nie ma obowiązku stosowania regulaminu.

Podstawą wydatkowania środków na usługi pozostałe były umowy z wykonawcami o asystę techniczną nad programami m.in.. PB_USC oraz EKSPORT_USC oraz o opiekę autorską nad programami systemu PUMA m.in. ewidencja ludności. Wynagrodzenie za usługi płatne było ryczałtowo w terminach wskazanych przez usługodawców zgodnie z warunkami zawartymi w umowach.

Ponadto część wydatków zaksięgowanych w rozdz. 75011 poniesionych w IV kwartale 2021 r. w §4210 oraz w §4300 została przebiegowana z rozdz. 75023⁷ tj. z zadań własnych na zadania zlecone. Jak wyjaśniła Pani Barbara Purcha – Skarbnik Gminy w informacji z dnia 19.01.2023 r. przesłanej poprzez e-mail: „w dniu 31.12.2021 r. na podstawie polecenia księgowania zaksięgowane było rozliczenie wydatków za zużyte materiały biurowe i środki czystości utrzymanie dwóch stanowisk do obsługi zadań z zakresu administracji rządowej za rok 2021 w łącznej wysokości 594,13 zł, które zostały pokryte z faktury 5755/L/21 oraz refundacja za 2021 r. kosztów usług pocztowych w łącznej kwocie 378,90 zł z faktury nr F43511P1121/SFAKAMJ. ”

Faktury za zrealizowane zakupy i usługi zostały odpowiednio zadekretowane, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowych oraz zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby. Zespół kontrolny potwierdza, że dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej i sprawozdaniu budżetowym.

III. PRZEKAZYWANIE DOTACJI PRZEZ GMINĘ DO JEDNOSTEK PODLEGŁYCH

Gmina Trzebiel otrzymała w 2021 r. z budżetu państwa dotację w dziale 852 – Pomoc społeczna w wysokości 4 405,64 zł. Dotacja została przekazana w rozdziałach: 85215 i 85219 na rachunek Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebielu⁸, który jest jednostką organizacyjną działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy Trzebiel i wykonuje m.in. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę. Na podstawie ewidencji księgowej na koncie 223/OPS ustalono, że UG przekazał całość środków otrzymanych w ramach dotacji z budżetu państwa w ramach ogólnych

⁶ Zarządzenie nr 12/W/2021 Wójta Gminy Trzebiel z dnia 26.02.2021 r. w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza kwoty 130 000 zł.

⁷ Przebiegowania dokonano na podstawie PK nr 1149 z dnia 31.12.2021 r.

⁸ Zwany dalej OPS.

kwot dotacji do OPS⁹. W toku kontroli ustalono, że powyższe środki przekazywane były w sposób umożliwiający pełną i terminową realizację zadań zleconych, tym samym potwierdzono prawidłowość przepływów finansowych na konto OPS w Trzebielu w ww. rozdziałach.

IV. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r. ustalono, że wysokość planowanych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, realizowanych przez UG została ustalona na kwotę: 52 808,00 zł. Wysokość dochodów wykonanych w 2021 r. wyniosła łącznie: 101 589,29 zł, co stanowi 192,19% dochodów planowanych. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych w 2021 r.

kwoty w zł

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach		Należności (ogółem)	Dochody wykonane	Dochody przekazane	Należności pozostałe do zapłaty	Zaległości
75011	Administracja publiczna	0690	88,00	93,00	93,00	88,35	0,00	0,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0920	0,00	814 586,89	34 360,57	34 360,57	780 226,32	780 226,32
		0940	0,00	343 763,52	18 436,19	9 218,09	325 327,33	325 327,33
		0980	52 720,00	1 728 559,96	48 671,90	29 203,15	1 679 888,06	1 679 888,06
85503	Karta Dużej Rodziny	0690	0,00	27,63	27,63	26,25	0,00	0,00
-	Ogółem:		52 808,00	2 887 031,00	101 589,29	72 896,41	2 785 441,71	2 785 441,71

Zgodnie z przyjętą metodologią doboru próby do kontroli szczegółowemu sprawdzeniu poddano prawidłowość ustalenia należności oraz pobrania i rozliczenia dochodów uzyskanych w rozdziale 85502 w paragrafach: 0920, 0940 i 0980. Ponadto kontroli poddano prawidłowość podejmowania przez UG Trzebiel działań zmierzających do wyegzekwowania należności z tytułu funduszu alimentacyjnego¹⁰, odsetek od funduszu alimentacyjnego i/lub zaliczki alimentacyjnej¹¹ oraz 100% dochodów wykonanych w rozdziale 85502 pod kątem terminowości odprowadzenia na rachunek budżetu państwa oraz dokonywania należnych potrąceń.

1. Dział 855 - Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

⁹ Informacja uzyskana od Pani Barbary Purcha – Skarbnik Gminy Trzebiel wraz z dokumentami do zawiadomienia o kontroli w dniu 07.12.2022 r.

¹⁰ Zwanego dalej FA.

¹¹ Zwanej dalej ZA.

1.1 Informacje ogólne

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020 r. poz. 808, Dz.U. z 2021 r. poz. 877) przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Zadanie realizowane było przez Urząd Gminy w Trzebielu¹². W przedmiotowym zakresie Pan Tomasz Sokołowski - Wójt Gminy udzielił upoważnienia m.in. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, postanowień, zaświadczeń Pani Agnieszce Rusin - Kierownikowi Referatu Spraw Obywatelskich i Organizacyjnych¹³. W kontrolowanej jednostce obowiązywały Zasady (polityka) rachunkowości¹⁴ wraz z określonym w dokumencie planem kont dla jednostki i organu. Ewidencja księgowa prowadzona była w programie „FK” Finansowo księgowy autora Adama Bryka. Ewidencja księgowa dochodów wykonanych w rozdziale 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 133, 222/1 oraz następnie na kontach 224 wg podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których dotyczą. Ewidencja należności w rozdziale 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 221 wg podziałek klasyfikacji budżetowej oraz z podziałem na budżety, których należności dotyczą, tj.:

221/LUW –zaliczka alimentacyjna 50%,

221-855-85502-2360 - 50% zaliczka alimentacyjna- UG,

221/LUW/1 - fundusz alimentacyjny 60%,

221-855-85502-2360/1- fundusz alimentacyjny- UG,

221/LUW/1/ODS. - odsetki.

Wykaz dłużników alimentacyjnych wraz z kwotami zadłużeń i wyegzekwowanymi przez komorników wpłatami z tytułu FA prowadzony był przez pracownika merytorycznego UG Trzebiel za pośrednictwem programu Zeto Koszalin. Zgodnie z informacją uzyskaną w trakcie czynności kontrolnych jednostka dokonała w 2021 r. umorzeń należności z tytułu FA i ZA dla 3 dłużników w łącznej wysokości 27.561,64 zł.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że dane wykazane w programie merytorycznym Zeto Koszalin oraz ewidencji Excel w zakresie dochodów wykonanych oraz należności pozostałych do zapłaty z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej w rozdz. 85502 w paragrafie 0970 i 0980 są spójne z danymi wykazanymi w ewidencji księgowej UG na kontach 133, 224 i 221 oraz Sprawozdaniem Rb – 27ZZ za IV kwartał 2021 r. (kol. nr 6 i 9). Ponadto ustalono, że dane wykazane w programie merytorycznym Zeto Koszalin w zakresie dochodów wykonanych oraz należności pozostałych do zapłaty z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego w rozdz. 85502 p. 0920 są niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej na kontach 133, 224 i 221 w następującym zakresie:

¹² Rozdział 5 §27 ust. 1 Zarządzenia nr 46/W/2019 Wójta Gminy Trzebiel z dnia 16.12.2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędy Gminy Trzebiel.

¹³ Zarządzenie nr 19/W/2017 Wójta Gminy Trzebiel z dnia 01.06.2017 r. w sprawie upoważnienia do wydawania w imieniu Wójta decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, podpisywania dokumentów i korespondencji urzędowej oraz Zarządzenie nr 21/W/2008 Wójta Gminy Trzebiel z dnia 27.11.2008 r. w sprawie upoważnienia pracownika do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz przyjmowania oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych.

¹⁴ Zarządzenie nr 24/W/2012 z dnia 29.06.2012 r. Wójta Gminy Trzebiel w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami z dnia 02.01.2017 r. oraz 22.12.2020 r.

- dochody wykonane wykazane w ewidencji księgowej oraz sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r. a programem Zeto Koszalin stanowią różnicę w wysokości 75,41 zł. Różnica ta wynika z nieuwzględnienia jednej wpłaty od dłużnika alimentacyjnego,
- należności z FA pozostałe do zapłaty wykazane w ewidencji księgowej oraz sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r. a programem Zeto Koszalin stanowią różnicę w wysokości 1 134,95 zł. Różnica ta wynika z naliczania przez system odsetek pomimo zgonu dwóch dłużników, nieuwzględnienia w programie Zeto Koszalin dwóch wpłat od dłużników alimentacyjnych oraz zaokrągleń w programie FK.

W odniesieniu do ustalenia o nieuwzględnieniu dwóch wpłat, które spowodowały różnicę w należnościach z FA Pani Agnieszka Rusin – Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich i Organizacyjnych w informacji z dnia 23.01.2023 r. przesłanej poprzez e-mail wyjaśniła, że „(...) różnica w wysokości naliczonych przez system odsetek ustawowych na dzień 31.12.2021 r., a przypisem zaległości sporządzonym przez pracownika odpowiedzialnego za zadanie wynika z omyłkowego pominięcia jednej wpłaty, przekazanej przez właściwego Komornika Sądowego w ostatnich dniach 2021 r. Wpłata została rozksięgowana, zaewidencjonowana w systemie „FA”, kwota odsetek została przekazana na konto LUW, natomiast została pominięta w przypisie odsetek, co wpłynęło na zwiększenie zaległości dłużnika z tytułu odsetek w przypisie na dzień 31.12.2021 r. (...) Zaznaczenia wymaga, iż błąd ten został skorygowany w przypisie należności z tytułu odsetek za pierwszy kwartał 2022 r. ” Dodatkowo Pani Agnieszka Rusin wyjaśniła, że „w przypadku dłużnika (...) różnica w wysokości naliczonych przez system odsetek na dzień 31.12.2021 r. a przypisem zaległości sporządzonym przez pracownika odpowiedzialnego za zadanie (różnica 0,56 zł) wynika z zaokrągleń w systemie „FA””. W odniesieniu do ustalenia o nieuwzględnieniu wpłat dłużnika, która spowodowała różnicę w dochodach wykonanych z FA Pani Agnieszka Rusin – Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich i Organizacyjnych w informacji z dnia 23.01.2023 r. przesłanej poprzez e-mail wyjaśniła, że: „różnica w wysokości spłaconych odsetek ustawowych w roku 2021 r. wynika z nieuwzględnienia wpłaty dłużnika (...) w wysokości 75,41 zł w systemie „FA”, co może być skutkiem omyłkowego braku zatwierdzenia wprowadzonych zmian. Spłata odsetek została zapisana w ewidencji prowadzonej przez pracownika oraz przekazana do LUW.” Zespół kontrolny przyjmuje powyższe wyjaśnienia, zwracając uwagę na fakt, że należne dochody zostały w prawidłowej wysokości i terminie odprowadzone do budżetu państwa przez UG Trzebiel. Jednocześnie zespół kontrolny wskazuje na konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na rzetelne wprowadzanie wpłat do programu do obsługi funduszu alimentacyjnego Zeto Koszalin.

1.2 Prawidłowość ustalania i pobierania należności budżetu państwa

Zgodnie z przyjętą metodologią kontroli prawidłowość naliczania należności oraz pobierania i rozliczania dochodów budżetu państwa sprawdzono na próbie obejmującej 6 dłużników alimentacyjnych, od których w 2021 r. odnotowano wpłaty w paragrafach:

- §0920 – Wpływy z pozostałych odsetek – w łącznej wysokości 14 401,81 zł, co stanowi 41,91% dochodów wykonanych w tej klasyfikacji w 2021 r.,
- §0940 – Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych w łącznej wysokości 5 784,13 zł, co stanowi 31,37% dochodów wykonanych w tej klasyfikacji w 2021 r.,
- §0980 – Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w łącznej wysokości 26 740,95 zł, co stanowi 54,94% dochodów wykonanych w tej klasyfikacji w 2021 r.

Szczegółowy wykaz skontrolowanych dłużników alimentacyjnych wraz z analizą stanu

zadłużenia, wpłat i kwot pozostałych do spłaty znajduje się w aktach kontroli.

Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- dłużnicy alimentacyjni zobowiązani byli do zwrotu należności w wysokości wypłaconych świadczeń na rzecz osób uprawnionych,
- analityczny rejestr dłużników posiadających zadłużenie z tytułu funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od funduszu alimentacyjnego prowadzony jest przez pracownika merytorycznego UG Trzebiel w programie Zeto Koszalin,
- analityczny rejestr dłużników alimentacyjnych z tytułu zaliczki alimentacyjnej prowadzony jest w programie Excel, gdzie wymienieni są imiennie dłużnicy, ich stan zadłużenia oraz wykaz spłat z podziałem na 50% dochodów budżetu państwa i 50% dochodów gminy, umorzenia należności w przypadku śmierci dłużnika¹⁵,
- dla każdego dłużnika prowadzona była w programie Zeto Koszalin imienna ewidencja wpłat, w której w szczególności wskazywano: daty wpłat należności, wysokości wpłat z tytułu FA z podziałem na gminę wierzyciela i budżet państwa oraz odsetek,
- przypis należności dokonywany był w prawidłowej wysokości z datą wypłaty świadczenia wierzycielowi na podstawie list wpłat,
- kwoty wyegzekwowanych należności zapisane i rozliczane były w programie Zeto Koszalin zgodnie z datą zdarzenia, tj. faktyczną datą przyjęcia wpłaty przez komornika,
- zgodnie z art. 28 ust. 1 Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z wpłat uzyskanych od komornika w pierwszej kolejności zaspokajane były należności z tytułu FA,
- wpłacone należności z tytułu FA, Gmina w pierwszej kolejności zaliczała na poczet naliczonych odsetek za opóźnienie w spłacie – zgodnie z art. 1026 §2 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.),
- poszczególne wpłaty z tytułu FA oraz odsetek dokonane przez komornika w 2021 r. i zapisane w programie Zeto Koszalin – wydruk z dn. 30.12.2022 r. za okres rozliczeniowy 01.01.2021 r. – 31.12.2021 r. oraz indywidualne karty poszczególnych dłużników, były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej na koncie 133 i 222/1 oraz wyciągami bankowymi¹⁶,
- uzyskane dochody zostały odprowadzone na rachunek budżetu państwa w prawidłowych wysokościach i terminach,
- UG Trzebiel skierował do komorników sądowych wnioski o wygaśnięcie zadłużenia wobec 5 dłużników alimentacyjnych¹⁷.

Na podstawie dokonanej analizy Zespół kontrolny potwierdził prawidłowość działań UG w przedmiotowym zakresie.

1.3 Prawidłowość podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z przyjętą metodologią doboru próby, skontrolowano działania podejmowane przez UG Trzebiel wobec dłużników alimentacyjnych zalegających ze spłatą należności

¹⁵ Informacja od Pani Agnieszki Rusin – Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich i Organizacyjnych z dnia 12.01.2023 r. (przesłano poprzez e-mail w dniu 13.01.2023 r.)

¹⁶ Stan należności na dzień 01.01.2021 oraz 31.12.2021 r., wydruk z programu Zeto Koszalin.

¹⁷ Zgodnie z art. 28 ust. 3 Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku śmierci dłużnika alimentacyjnego należności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4 wygasają. Zgodnie z wyjaśnieniami Pani Agnieszki Rusin-Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich i Organizacyjnych z dnia 23.01.2023 r. przestaliśmy poprzez e-mail jeden dłużnik zmarł w dniu 05.12.2021r., postanowienie Komornika Sądowego o zawieszeniu postępowania z dnia 24.10.2022 r. a w przypadku drugiego dłużnika pomimo zgonu w dniu 03.03.2021 r. oraz pisma do Komornika Sądowego w tej sprawie z dnia 10.03.2021 r. nie otrzymano postanowienia.

z tytułu funduszu alimentacyjnego za okresy świadczeniowe 2019/2020 i 2020/2021¹⁸. Sprawdzono stosowanie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 ze zm., Dz.U. z 2020 poz. 808 ze zm., Dz.U. z 2021 poz. 877) oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm., Dz.U. z 2020 poz. 256 ze zm., Dz.U. z 2021 poz. 735). Ustalono, że na dzień 31.12.2021 r. zaległości w funduszu alimentacyjnym posiadało 111 osób. Do kontroli wybrano dokumentację 3 dłużników alimentacyjnych, dla których w dwóch przypadkach Gmina Trzebiel była zarówno organem właściwym wierzyciela jak i organem właściwym dłużnika oraz w jednym przypadku Gmina Trzebiel była tylko organem właściwym dłużnika a w następnym kontrolowanym okresie świadczeniowym była organem właściwym wierzyciela i organem właściwym dłużnika. Stan zadłużenia przyjętych do próby dłużników alimentacyjnych na dzień 31.12.2021 r. wyniósł łącznie z tytułu należności głównej: 191 859,45 zł. Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- każdorazowo po wydaniu przez UG decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z FA¹⁹, stosownie do zapisów art. 27 ust. 1 ustawy osoba zobowiązana do alimentacji była informowana w formie pisemnej o fakcie przyznania świadczeń z FA osobie uprawnionej, obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z FA, jak również o wysokości zobowiązań wynikających z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy. Informacje o wysokości przedmiotowych zobowiązań były wykazywane w pismach do dłużników alimentacyjnych na podstawie danych wykazanych w zaświadczeniach organów egzekucyjnych o bezskuteczności prowadzonych postępowań egzekucyjnych,
 - stosownie do zapisów art. 8a ustawy każdy skontrolowany dłużnik został zgłoszony do odpowiednich biur informacji gospodarczej²⁰,
 - we wszystkich skontrolowanych przypadkach UG skierował do komorników sądowych wnioski o przyłączenie się do prowadzonych postępowań egzekucyjnych, zgodnie z art. 27 ust. 8 ustawy do wniosków dołączone zostały ostateczne decyzje przyznające świadczenia z FA osobie uprawnionej oraz informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminach wypłat świadczeń z FA,
 - w każdym skontrolowanym przypadku UG wzywał dłużników alimentacyjnych do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także stanu zdrowia i przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej,
 - w każdym skontrolowanym przypadku, stosownie do zapisów art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy kierowano do Komendy Policji w Żarach oraz do Prokuratury Rejonowej w Żarach zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wraz z wnioskiem o ściganie za przestępstwo z art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeksu karnego²¹.
- Zespół kontrolny potwierdził prawidłowość działań Jednostki w przedmiotowym zakresie, tj. UG działając jako organ właściwy wierzyciela i/lub dłużnika realizował wszystkie obowiązki wynikające z ww. Ustawy i zmierzające do wyegzekwowania należności Skarbu

¹⁸ Tj. od 01.10.2019 r. do 30.09.2020 r. oraz od 01.10.2020 r. do 30.09.2021 r.

¹⁹ Decyzje wystawiane były na wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z FA składane przez osoby uprawnione.

²⁰ ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A., KRD Krajowy Rejestr Długów, BIG Info Monitor, KBIG Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, KIDT Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

²¹ W aktach spraw skontrolowanych dłużników znajdowały się prawomocne decyzje uznające dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych.

Państwa. Wszystkie działania podejmowane były w bieżących okresach świadczeniowych, niezwłocznie lub bez zbędnej zwłoki. W wyniku podjętych przez UG niezbędnych działań wynikających z ww. Ustawy, w 2021 r. wyegzekwowano należności Skarbu Państwa w wysokości: 8 873,71 zł, z tego na należność główną w wysokości 2 683,65 zł.

2. Terminowość odprowadzania dochodów i dokonywanie należnych potrąceń

Zgodnie z metodyką kontroli, terminowość odprowadzania pobranych dochodów sprawdzono na próbie, do której włączono 100% dochodów odprowadzonych w 2021 r. w rozdziale 85502 odpowiednio:

- w §0920 na kwotę 34 360,57 zł,
- w §0940 na kwotę 9 218,09 zł,
- w §0980 na kwotę 29 203,15 zł.

Terminowość odprowadzania dochodów budżetowych w roku 2021 r., zbadano w oparciu o ewidencję księgową prowadzoną w UG na kontach 222 oraz 224 i ustalono, że:

- dochody w rozdziale 85502 związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej z tytułu spłaty: odsetek od zwróconych przez dłużników, wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (§0920), świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego (§0980), świadczeń wypłaconych z zaliczki alimentacyjnej (§0940), wpływały bezpośrednio na rachunek UG²²,

- 100 % dochodów uzyskanych w 2021 r. przez UG w rozdziale 85502 zostało przekazane na rachunek budżetu państwa zgodnie z terminami wynikającymi z art. 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych,

W zakresie dokonywania należnych potrąceń ustalono, że dochody w rozdziale 85502 zostały odprowadzone w prawidłowej wysokości w części należnej dla budżetu państwa:

- §0920 (odsetki od świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego) gdzie 100% dochodów wykonanych zostało odprowadzonych do LUW, co pozostaje w zgodzie z art.27 ust. 4 ustawy o p.o.u.d.a.²³,

- §0980 (fundusz alimentacyjny) gdzie 60% dochodów wykonanych zostało odprowadzonych do LUW,

- §0940 (zaliczka alimentacyjna) gdzie 50% dochodów wykonanych zostało odprowadzonych do LUW, co pozostaje w zgodzie z art. 43 ust. 1 ustawy o p.o.u.d.a.²⁴.

²² Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym wprowadzonym Zarządzenie nr 46/w/2019 Wójta gminy Trzebiel z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Trzebiel, zadania związane z obsługą Funduszu Alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej prowadzone są przez Urząd Gminy Trzebiel.

²³ 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

²⁴ Egzekucję należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych prowadzi się w dalszym ciągu, aż do ich zaspokojenia na podstawie dotychczasowych przepisów tj. art. 12 ust.2 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, z którego wynika że 50% kwoty należności, jaką dłużnik alimentacyjny zwrócił organowi właściwemu wierzyciela - stanowi dochód własny gminy, pozostałe 50% tej kwoty stanowi dochód budżetu państwa.

V. SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA

Zgodnie z metodyką, kontrolą objęto sprawozdania kwartalne Rb-50, Rb-27ZZ i Rb-ZN za 2021 r. w zakresie zachowania terminów²⁵ sporządzenia i przekazania do LUW, w tym za IV kwartał 2021 r. w zakresie prawidłowości sporządzenia i zgodności danych z ewidencją księgową. Dokonano następujących ustaleń:

- sprawozdania kwartalne Rb-50 (D,W) o dotacjach i wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, zostały terminowo przekazane do LUW,
- sprawozdania kwartalne Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, zostały terminowo przekazane do LUW,
- sprawozdania kwartalne Rb-ZN o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych, zostały terminowo przekazane do LUW za wyjątkiem sprawozdania za I kw. 2021 r., które zostało przekazane w dniu 23.04.2021 i za IV kw. 2021 r., które zostało przekazane w dniu 8.02.2022r. Oba sprawozdania zostały przekazane jeden dzień po terminie²⁶. W otrzymanym w dniu 2.01.2023 r. wyjaśnieniu od Pani B.P. – Skarbnika Gminy Trzebień czytamy: *„Odnosnie opóźnień w przekazaniu sprawozdań, nie mam wytłumaczenia bo nie pamiętam zaistniałych sytuacji, nie wykluczam przyczyn technicznych.”* Zespół kontrolny wskazuje, że co do zasady nieprzekazanie w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania stanowi podejrzenie naruszenia dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 18 pkt 2 Ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2021.289). Kierownik sektora finansów publicznych ma obowiązek nadzoru i zachowania należytej staranności w celu zapewnienia prawidłowości realizacji wszystkich spraw z zakresu gospodarki finansowej, w tym także terminowego przekazywania sprawozdań budżetowych. Wyjaśnienie udzielone w przedmiotowym zakresie nie zwalnia Jednostki kontrolującej z obowiązku złożenia stosownego zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

Dane ujęte w sprawozdaniach za IV kwartał 2021 r. zostały przedstawione w sposób rzetelny, prawidłowy pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym a także zgodnym z ewidencją księgową.

VI. PRIORYTETY WYZNACZONE PRZEZ KANCELARIĘ PREZESA RADY MINISTRÓW DO UWZGLĘDNIENIA W DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ W 2022 r., tj.

1. Zlecanie realizacji i nadzorowanie zadań publicznych finansowanych w formie dotacji.

²⁵ Terminy przekazywania sprawozdań Rb-50 i Rb-27ZZ reguluje Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U.2020.1564), dla sprawozdań Rb-ZN Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U.2020.2396).

²⁶ Zgodnie z zał. nr 6 do Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dn. 17 grudnia 2020 r. w sprawie jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U.2020.2396) sprawozdania za I kwartał należało przekazać dysponentowi środków nie później niż 22 dni po upływie okresu sprawozdawczego, za IV kwartał należało przekazać dysponentowi środków nie później niż do 7 lutego 2022 r.

2. Wydatkowanie środków publicznych w ramach postępowań realizowanych w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych oraz zamówień o wartości poniżej 130 000,00 zł.

Oceny realizacji zadań w przedmiotowym zakresie dokonano na podstawie dotacji wydatkowanej przez Jednostkę kontrolowaną w rozdziale przyjętym do kontroli, tj. 75011. W toku czynności kontrolnych ustalono, że:

- nie zachodził obowiązek podejmowania działań informacyjnych wynikający z art. 35a ustawy o finansach publicznych,
- przy wydatkowaniu środków nie zachodził obowiązek stosowania postępowań w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych,
- w związku ze zmianą przepisów Prawa zamówień publicznych Jednostka kontrolowana dokonała wymaganych zmian tj. dokonano aktualizacji wewnętrznego regulaminu na podstawie Zarządzenia nr 12/W/2021 Wójta Gminy Trzebień z dnia 26.02.2021 r. w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza kwoty 130 000 zł,
- prawidłowość realizacji zamówień o wartości poniżej 130 000,00 zł zweryfikowano w oparciu o wydatkowanie środków w rozdziale 75011 (szczegóły omówiono w pkt II.1 niniejszego dokumentu).

VII. PODSUMOWANIE

Ocenę skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

Stwierdzona nieprawidłowość:

Sprawozdania budżetowe: Rb-ZN za I kwartał 2021 r. i Rb-ZN za IV kwartał 2021 r. zostały nieterminowo przekazane do LUW (§.12).

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był brak właściwego stosowania wyszczególnionych w treści niniejszego dokumentu przepisów prawa oraz brak skutecznego nadzoru kierownika jednostki kontrolowanej nad właściwą realizacją powierzonych zadań podległym pracownikom w omawianym zakresie.

Skutkiem nieterminowego przekazania sprawozdań budżetowych będzie zawiadomienie Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych o stwierdzonej w toku kontroli nieprawidłowości.

Za stwierdzoną nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Trzebień oraz Skarbnik Gminy Trzebień na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).

Stwierdzone uchybienie:

1. Stwierdzono różnicę pomiędzy danymi wykazanymi w Sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał i ewidencji księgowej UG Trzebień a danymi wykazanymi w programie do obsługi funduszu alimentacyjnego Żeto Koszalin w zakresie dochodów wykonanych i należności pozostałych do zapłaty w rozdz. 85502 p. 0920 z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego, wynikające z nieuwzględnienia na dzień 31.12.2021 r. wpłat w programie merytorycznym do obsługi funduszu.

Celem uniknięcia w przyszłości nieprawidłowości i uchybienia zalecam²⁷:

Dla stwierdzonej nieprawidłowości:

Terminowe przekazywanie sprawozdań budżetowych Rb-ZN do LUW.

²⁷ art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).

Dla stwierdzonego uchybienia:

Prawidłowe ujmowanie i rozliczanie wpłat od funduszu alimentacyjnego w programie merytorycznym do obsługi funduszu.

W związku z powyższym oczekuję w terminie 15 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia²⁸.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

²⁸ art. 46 ust. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).